

Expunere de motive
privind completarea Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil

Prin prezenta propunere legislativă se urmărește completarea art. 398 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul clarificării faptului că încălcarea gravă ori repetată, cu rea-credință, a obligațiilor părintești poate constitui motiv întemeiat pentru ca instanța să dispună exercitarea autorității părintești exclusiv de către unul dintre părinți.

În prezent, art. 398 alin. (1) din Codul civil permite instanței, pentru motive întemeiate și în considerarea interesului superior al copilului, să dispună exercitarea autorității părintești de către un singur părinte. Textul nu detaliază însă situațiile în care conduita unuia dintre părinți, constând în nerespectarea gravă sau repetată a obligațiilor părintești, poate justifica o asemenea măsură.

În practică, exercitarea în comun a autorității părintești poate deveni inefficientă sau chiar prejudiciabilă pentru minor în situațiile în care unul dintre părinți, cu rea-credință, blochează sau împiedică luarea deciziilor esențiale privind creșterea, educația, sănătatea sau dezvoltarea copilului.

Propunerea legislativă nu instituie o sancțiune automată și nu limitează rolul instanței de judecată, ci are caracter de clarificare normativă a noțiunii de „motive întemeiate”, utilizată de art. 398 alin. (1). Instanța rămâne singura competentă să aprecieze, în concret, gravitatea faptelor, probatoriul administrat și interesul superior al copilului.

Prin utilizarea sintagmelor „gravă ori repetată” și „cu rea-credință”, se asigură aplicarea dispoziției exclusiv în situații excepționale, evitându-se includerea divergențelor obișnuite dintre părinți în sfera de aplicare a textului.

Reglementarea nu aduce atingere principiului exercitării în comun a autorității părintești, care rămâne regula în materie, și nici nu afectează raporturile juridice dintre părinte și copil. Părintele față de care se dispune exercitarea exclusivă a autorității păstrează drepturile prevăzute de art. 398 alin. (2) din Codul civil.

Propunerea este compatibilă cu principiul interesului superior al copilului și cu exigențele privind respectarea vieții de familie, întrucât nu instituie măsuri automate, ci lasă instanței o marjă deplină de apreciere, în funcție de circumstanțele fiecărei cauze.

Din punct de vedere al impactului socio-economic, propunerea nu generează consecințe financiare asupra bugetului general consolidat, nu implică înființarea de noi structuri instituționale și nu introduce proceduri administrative suplimentare, aplicarea acesteia realizându-se în cadrul procedurilor judiciare existente.

Având în vedere aceste considerente, se propune adoptarea prezentului proiect legislativ.

Deputat/Rădă Enachi
Circumscripția electorală nr. 39, Vaslui